

NOVI POMORSKI ZAKONIK S MOTRIŠTA CARINSKOG PRAVA

The New Maritime Code from the Customs Law's Point of View

UDK 347.79*347.73

Pregledni članak
Review

Sažetak

Automobili, brodovi, plovni objekti, kamp-kućice i druga prijevozna sredstva mogu se privremeno uvesti i ostati u Republici Hrvatskoj, s prekidima ili bez njih, najduže 6 mjeseci u dvanaestomjesečnom razdoblju. Brodovi i drugi plovni objekti registrirani izvan carinskog područja Hrvatske i u vlasništvu osoba s prebivalištem na području druge države, koji su namijenjeni ponovnom izvozu, mogu biti privremeno uvezeni u Hrvatsku, točnije u „carinsko područje Republike Hrvatske“ (koje uključuje unutarnje morske vode i teritorijalno more) bez plaćanja uvoznih carinskih davanja i poreza. Međutim, njima se mogu koristiti samo osobe koje nemaju prebivalište na teritoriju Hrvatske, ili osobe s «uobičajenim boravkom izvan područja Hrvatske». Prema novom Pomorskom zakoniku i Uredbi o uvjetima za dolazak i boravak stranih jahta i brodica namijenjenih športu i razonodi u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, strani plovni objekti mogu biti upisani u hrvatski upisnik bez provedbe uobičajenoga uvoznog carinskog postupka. Svrha je ovog rada uputiti na ovu mogućnost zakonitog upisa nezakonito uvezenih plovnih objekata i prikazati aktivnosti usmjerene na njezino suzbijanje.

Ključne riječi: nautički turizam, plovni objekti, brod, jahta, brodica, privremeni uvoz, gospodarska djelatnost, iznajmljivanje plovila, crni charter, vinjeta, upisnik, teritorijalno more i unutarnje morske vode.

Summary

Cars, ships, floating crafts, house trailers and other means of transport may be temporarily imported in the Republic of Croatia for the maximum period of six months, with or without breaks, within the 12 months' period. Ships and other floating crafts registered outside the customs territory of Croatia and owned by a person outside Croatia, which are intended for re-export, may be temporarily brought into Croatia, or more strictly in the

„customs territory of the Republic of Croatia“, (which includes internal waters and territorial sea), without customs duties or taxes to be paid. But this can only be used by persons who are not Croatian residents – in official terms – by people who are ‘established outside that Croatian territory’. According to the new Maritime Code and Ordinance on the requirements for the arrival and stay of foreign yachts and boats designed for sport and pleasure in internal waters and territorial sea of the Republic of Croatia, foreign floating crafts can be entered in Croatian register without normal imported customs procedure. The aim of this paper is to demonstrate the possibility of the legal entry of illegally imported floating crafts and show activities focused on its control.

Key words: nautical tourism, floating crafts, ship, boat, yacht, temporary import, economic activities, boat charter, black charter, licence disc/sticker, register, territorial sea and internal sea waters.

1. Uvod

Introduction

U sklopu hrvatske turističke ponude, gospodarske aktivnosti u nautičkom turizmu zauzimaju značajnu ulogu, posebno u dijelu koji se odnosi na iznajmljivanje stranih plovila nautičkog turizma. Međutim, nelegalno iznajmljivanje stranih plovila u našem moru, koje se popularno naziva „crni charter“, ima značajan udjel u svojoj ekonomiji¹ Republike Hrvatske, i Državnom

¹ U svim gospodarstvima svijeta, pa tako i u našem, postoji dio koji nije uključen u službeno gospodarstvo, a koji nazivamo «sivom ekonomijom». Siva ekonomija (neslužbena ekonomija ili neslužbeno gospodarstvo), (eng.) *underground economy*, (fr.) *économie souterraine*, (ger.) *Untergrundwirtschaft*, dio je ekonomije koji se temelji na nedopuštenom radu ili protuzakonitim djelatnostima, koje se ne pojavljuju u državnoj statistici. U mnogim razvijenim zemljama opseg sive ekonomije nije velik u odnosu na bruto društveni proizvod (dalje u tekstu: BDP), međutim u manje razvijenim zemljama, posebice u onima koje se nalaze u teškom razdoblju transformacije, siva ekonomija ima značajan udio u ekonomskoj aktivnosti. Pristupi mjerenju sive ekonomije su brojni i ne postoji univerzalan pristup koji bi se mogao primijeniti u svim zemljama, pa čak i na jednu zemlju u različitim razdobljima. Dvije hrvatske studije o svojoj ekonomiji dale su različite rezultate o visini sive ekonomije i definiraju dominantnog oblika te pojave. U studijama se koristilo metodama neusklađenosti nacionalnih računa, procjenama porezne evazije i monetarnim metodama zajedno s procjenom neslužbenog gospodarstva

* Željko Dominis, dipl. ing. pomorskog prometa, Dubrovnik

proračunu iz godine u godinu nanosi golemu i teško procjenjivu štetu. Ako su i približno točni podatci i procjene o velikom broju plovila nautičkog turizma što svakog ljeta plove našim Jadranom, i to u nelegalnom iznajmljivanju, te procjene da u punoj turističkoj sezoni, tijekom tri ljetna mjeseca efektivnog rentiranja tih plovila, hrvatski Državni proračun, samo zbog neplaćanja PDV-a i poreza na dobit, izgubi više od 300 milijuna kuna - onda je doista bilo krajnje vrijeme da se poduzmu radikalni koraci i mjere kako bi se spriječile i iskorijenile ove nelegalne gospodarske aktivnosti, na koje autor u svojim člancima već godinama upozorava, i predlaže određene postupke i rješenja tog pitanja (primjerice: „Novi propisi u hrvatskom nautičkom turizmu“, Naše more, br. 48(5-6)/2001. i „Crni charter u hrvatskom nautičkom turizmu“, Naše more, br. 49(1-2)/2002.).

Hrvatski sabor izglasao je novi Pomorski zakonik („Narodne novine“, br. 181/04. – dalje u tekstu: novi Zakonik), i on je stupio na snagu 29. prosinca 2004., a kao njegove provedbene propise Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o uvjetima za dolazak i boravak stranih jahti i brodica namijenjenih športu i razonodi u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 2/05. i 34/05. - dalje u tekstu: nova Uredba), dok je ministar mora, turizma, prometa i razvitka donio: Naredbu o visini naknade za upis broda, jahte i brodice u upisnik brodova, odnosno jahti i očevidnik brodica („Narodne novine“, br. 2/05.), Naredbu o visini naknade za privremeno obavljanje djelatnosti iznajmljivanja jahti i brodica („Narodne novine“, br. 2/05.) i Naredbu o visini naknade za sigurnost plovidbe koju plaćaju strane jahte i brodice („Narodne novine“, br. 2/05.), te Pravilnik o brodicama i jahtama („Narodne novine“, br. 27/05.) i Pravilnik o uvjetima koje mora zadovoljavati plovni objekt, te fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost iznajmljivanja plovila („Narodne novine“, br. 41/05.).

Danom stupanja na snagu nove Uredbe prestala je vrijediti Uredba o uvjetima za dolazak i boravak stranih jahta i brodica namijenjenih športu i razonodi u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 16/01., 118/01. i 45/04. – dalje u tekstu: bivša Uredba).

Tim novim pomorskim propisima uređeni su svi važniji javnopravni i imovinskopravni odnosi povezani s morem, pomorskom plovidbenom djelatnošću i pomorskim brodovima, a odgovarajuća sustavna pravna regulativa, sadržana u navedenim propisima, prati suvremena općeprihvaćena europska i svjetska dostignuća, stvarajući pretpostavke za cjelovitu uskladbu pomorskog zakonodavstva s pravnim stečevinama Europske unije.

na temelju potrošnje električne energije. Na temelju objavljenih procjena broja aktivnih osoba u svojoj ekonomiji u Hrvatskoj, te udjela sive ekonomije u BDP-u, koje se temelje na približnim preliminarnim procjenama koliki dio stanovništva je aktivan u svojoj ekonomiji, koliko iznosi obujam poreznih evazija i koliko se dio BDP-a tu ostvaruje, proizlazi da je procijenjeni ukupni BDP Hrvatske (službena siva ekonomija), veći za najmanje 10 do 30 posto (najčešće spominjani postotak je 15%), a što je više nego zabrinjavajuće. Pri pokušajima smanjivanja sive ekonomije važnije je sprečavanje uzroka nego kažnjavanje posljedica, a pritom je ključna institucionalna sfera (odnos države i gospodarstva). Napori koji se čine da bi se postiglo smanjenje sive ekonomije, u prvom redu su usmjereni na pojašnjenje, preciziranje i usklađivanje zakona i propisa, jačanje nezavisnosti i opremljenosti sudova te poboljšanje organizacije, učinkovitosti, stručnosti i suradnje državnih tijela.

Prema odredbama sadržanima u Pomorskom zakoniku („Narodne novine“, br. 17/94., 74/94. i 43/96. – dalje u tekstu: bivši Zakonik), uvozna carinska deklaracija nije bila propisana isprava koju je trebalo priložiti prilikom upisa broda ili jahte kupljene, tj. nabavljene u inozemstvu. Zbog toga je domaćim pravnim i fizičkim osobama bilo omogućeno da brod ili jahtu u stranom vlasništvu, tj. brod ili jahtu kupljenu u inozemstvu, upišu u hrvatski upisnik brodova bez prethodne provedbe propisanoga uvoznog carinskog postupka. Time su se izbjegavala platiti zakonom propisana uvozna carinska davanja ili davanja što se plaćaju na tzv. amortizaciju kad se radilo o privremenom uvozu plovila radi obavljanja određene gospodarske djelatnosti.

Međutim, novim je Zakonikom i dalje omogućen domaćim pravnim i fizičkim osobama upis brodova, jahta, pa i brodica u stranom vlasništvu, ili kupljenih u inozemstvu, u hrvatski upisnik, ili očevidnik, bez prethodne provedbe propisane uvozne carinske procedure. Pri tome i dalje ne postoji obveza lučkih kapetanija i njezinih ispostava da izvješćuju carinska tijela o izvršenom upisu. Štoviše, zbog propuštene prigode da se izmijeni i s carinskim i poreznim propisima uskladi sporna zakonska regulativa koja se odnosi na pomorstvo, i da se na taj način spriječe ovakvi i slični oblici nezakonitog postupanja – novim su Pomorskim zakonikom i dalje omogućene brojne zloporabe korištenja stranim plovilima domaćih osoba s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, a koje nemaju status osoba koje uobičajeno borave u inozemstvu². Uz to, prema odredbama novog Pomorskog zakonika, svaka brodica (plovilo do 12 m) može se, po vlasnikovoj želji, upisati u hrvatski upisnik jahta pa se u tim okolnostima na takvu brodicu primjenjuju odredbe Pomorskog zakonika koje se odnose na brodove i jahte. U slučaju upisa takve brodice u upisnik brodova ili jahta, vlasnik je dužan ovlastiti hrvatsku pravnu ili fizičku osobu s prebivalištem u Republici Hrvatskoj da ga za odsutnosti iz Republike Hrvatske zastupa pred mjerodavnim hrvatskim tijelima.

U vezi s rješavanjem tog pitanja, svakako treba pozdraviti donošenje nove Uredbe.

Prema podatcima Grupacije iznajmitelja plovila (*charter*) Hrvatske, u 2004. godini izdano je 1.501 koncesijsko odobrenje i 1.086 *charter*-licenca za iznajmljivanje plovila. Sukladno odredbama nove Uredbe i Pomorskog zakonika, domaća tvrtka koja se bavi gospodarskom djelatnošću iznajmljivanja plovila morat će za sva strana plovila privremeno uvezena sukladno Aneksu E Istanbulske konvencije, podnijeti carinarnici deklaraciju za puštanje robe u slobodni promet i platiti PDV u punom iznosu prema utvrđenoj carinskoj vrijednosti plovila, jer je u Carinskoj tarifi za plovila za obavljanje djelatnosti (*charter*) propisana stopa - slobodno („s/“), a posebni porez se ne plaća jer se uporaba plovila za registrirane djelatnosti, kao što su

² Uobičajenim mjestom boravka smatra se mjesto u kojem osoba, bez obzira na državljanstvo, uobičajeno živi dulje od 183 dana u svakoj kalendarskoj godini radi osobnih ili profesionalnih razloga ili u slučaju osoba bez zaposlenja zbog osobnih razloga koji upućuju na blisku vezu između osobe i mjesta gdje živi. S takvim osobama izjednačeni su u pravima i hrvatski državljani s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji uobičajeno borave (naravno dulje od 183 dana u svakoj kalendarskoj godini), tj. imaju mjesto stanovanja u inozemstvu.

najam, prijevoz putnika, gospodarski ribolov ili neke druge, ne smatra uporabom plovila poradi razonode, športa ili rekreacije.

Jesu li navedene odredbe novog Pomorskog zakonika i nove Uredbe u suprotnosti s odredbama Anexa E Konvencije o privremenom uvozu („Narodne novine“ – Međunarodni ugovori, br. 16/98. i 1/03. - dalje u tekstu: Istanbulska konvencija)³ o robi uvezenoj s djelomičnim oslobođenjem od plaćanja carine i poreza (koje predstavljaju pravni propis višeg ranga od nacionalnih zakona), pitanje je na koje treba također dati odgovor. Naime, pristupajući toj konvenciji Republika Hrvatska nije izjavila rezerve na Anex E, i prihvatila ga je u cijelosti.

Autor je u nastavku, među ostalim, dao detaljnu analizu pozitivnih i negativnih učinaka što se očekuju u primjeni novog Zakonika i nove Uredbe, poglavito onih koji se odnose na zabranu obavljanja gospodarske djelatnosti stranim jahtama i brodicama. Također je dan i kritički osvrt na određene nedorečenosti i nepreciznosti pojedinih formulacija nekih odredaba, za koje će, najvjerojatnije, biti potrebno donijeti dodatna tumačenja i pojašnjenja postupka.

2. Neusklađenost novoga pomorskog prava s carinskim pravom

Incompatibility between the New Maritime Law and the Customs Law

Novi Zakonik nije donio bitne (pozitivne) promjene glede instituta upisa brodova i jahta u hrvatski upisnik, jer pri tome, kao i prije, nije propisano da je uvozna carinska deklaracija isprava koju treba priložiti u prigodi upisa broda, jahte ili brodice u vlasništvu strane pravne ili fizičke osobe, broda ili jahte kupljene ili nabavljene u inozemstvu, pa će i dalje domaćim pravnim i fizičkim osobama biti omogućeno da takav brod, jahtu, pa čak i brodicu, upišu u hrvatski upisnik brodova bez prethodne provedbe propisanoga uvoznog carinskog postupka. Štoviše, u novi su Zakonik ugrađene i neke nove odredbe koje su, prema autorovu mišljenju, s carinsko-pravnog motrišta posve neprihvatljive i produbile su već postojeće nesuglasje pomorskog prava s carinskim i poreznim pravom.

³ Svjetska carinska organizacija (*World Customs Organisation* – skraćeno: WCO) glede pojednostavljenja i usklađivanja carinskih postupaka, poduzimala je i poduzima brojne mjere radi olakšavanja uvjeta i postupaka privremenog uvoza roba. U tom smislu bile su donesene brojne međunarodne konvencije koje uređuju privremeni uvoz robe, pa je već osamdesetih godina prošlog stoljeća bilo petnaestak međunarodnih konvencija od kojih je svaka obuhvaćala privremeni uvoz određene vrste robe. To je stvaralo određene poteškoće u provedbi određenih carinskih postupaka, pa je Svjetska carinska organizacija izradila novu, sveobuhvatnu Konvenciju o privremenom uvozu, koja je sačinjena u Istanbulu 26. lipnja 1990. (koja se iz tog razloga naziva i Istanbulska konvencija), a stupila je na snagu 27. studenog 1990. Istanbulska konvencija uključuje sadržaj svih postojećih konvencija o privremenom uvozu i predlaže odredbe što usklađuju carinske postupke glede privremenog uvoza u svim zemljama potpisnicama. Uredbom Vlade Republike Hrvatske donesenoj na sjednici održanoj 12. studenoga 1998., Republike Hrvatska pristupila je ovoj konvenciji. Za Republiku Hrvatsku ona je stupila na snagu 1. lipnja 1999.

Naime, člankom 27. stavkom 1. Pravilnika o brodicama i jahtama propisano je da se zahtjevu za prvi upis brodice u očevidnik brodica mora priložiti:

1. isprava kojom se dokazuje vlasništvo brodice i porivnog uređaja (kupoprodajni ugovor, ugovor o darovanju, rješenje o nasljeđivanju, račun, svjedodžba o gradnji, i sl.),
2. isprava kojom se dokazuje bruto-tonaža i nosivost brodice za brodice gospodarske namjene,
3. dokaz o registraciji za obavljanje gospodarske djelatnosti za brodice gospodarske namjene,
4. preslik police o osiguranju obvezne odgovornosti za nematerijalne štete vlasnika brodice ako je snaga porivnog uređaja brodice veća od 15 kW,
5. isprava kojom se dokazuje da je brodica brisana iz stranog upisnika brodica, ako je brodica bila upisana u strani upisnik brodica,
6. dokaz o podmirenim carinskim i poreznim obvezama,
7. dokaz o uplaćenju naknadi za upis u hrvatski očevidnik brodica,
8. svjedodžba o gradnji izdana od ovlaštenog tijela ili deklaracija o sukladnosti izdana u skladu s Direktivom EU 94/25 EC.

Stavkom 2. istog članka propisano je da će tijelo zaduženo za obavljanje osnovnog pregleda utvrditi je li brodica tehnički prihvatljiva za upis u hrvatski očevidnik sukladno Tehničkim pravilima „ako brodica nema dokument iz točke 9. stavka 1. ovog članka“. Razvidno je da stavak 1. ovog članka ima 8, a ne 9 točaka, pa nije jasno na što se ova odredba odnosi.

Na prvi pogled može se shvatiti da je za upis brodice u hrvatski očevidnik, među ostalim, potreban dokaz o podmirenim carinskim i poreznim obvezama naveden u točki 6. citiranog članka.

Međutim, je li to baš tako?

1. Postavlja se pitanje zašto je samo za upis brodice u hrvatski očevidnik propisano da je potreban „dokaz o podmirenim carinskim i poreznim obvezama“, a ne i za brod i jahtu?
2. Postavlja se pitanje zašto je navedenim člankom 27. Pravilnika propisano da se „upis i brisanje jahti provodi sukladno odredbama Pomorskog zakonika“, iako navedeni Pravilnik nosi naslov „Pravilnik o brodicama i jahtama“, a njime je reguliran samo upis brodica?
3. Zašto je člankom 190. stavkom 1. novog Zakonika (koji se nalazi u glavi II. - „Upis i brisanje brodova i jahti“) propisano da vlasnik brodice za prijevoz putnika, brodice za šport i razonodu ili brodice za prijevoz tereta može zatražiti da se ona upiše u upisnik brodova, ili u upisnik jahti bez obzira na to udovoljava li kriterijima, tj. definicijama propisanim člankom 5. stavkom 1. točka 4. (kojim je propisano da je brod, osim ratnog broda,

plovni objekt namijenjen za plovidbu morem, čija je duljina veća od 12 m, a bruto-tonaža veća od 15, ili je ovlašten prevoziti više od 12 putnika), ili točka 20. (kojim je propisano da jahta jest plovni objekt za šport i razonodu neovisno koristi li se za osobne potrebe ili za gospodarsku djelatnost, a čija je duljina veća od 12 m i koji je namijenjen za dulji boravak na moru, te koji je uz posadu ovlašten prevoziti ne više od 12 putnika) novog Zakonika, te da se, u tom slučaju, na takve plovne objekte u pogledu stvarnih prava primjenjuju odredbe što se odnose na brodove i jahte. Također je propisano da se brodice briše iz očevidnika brodice ako se upiše u hrvatski upisnik jahti. Pri tome svakako treba uzeti u obzir nove definicije za jahte⁴ i brodice⁵ prema novom Zakoniku po kojima dosadašnje jahte do 12 m dužine postaju brodice, a neke dosadašnje brodice - jahte (a to je velika većina od ukupnog broja plovila nautičkog turizma na našem moru).

Dakle, sukladno navedenom, vlasnik brodice za prijevoz putnika, brodice za šport i razonodu ili brodice za prijevoz tereta, može zatražiti da se ona upiše u upisnik brodova ili u upisnik jahti bez obzira na to udovoljava li kriterijima, tj. definicijama propisanim člankom 5. stavkom 1. točka 4. novog Zakonika, i u tom slučaju se na takvu brodicu u pogledu stvarnih prava primjenjuju odredbe koje se odnose na brodove i jahte, dakle nije potreban „dokaz o podmirenim carinskim i poreznim obvezama“ jer za brodove i jahte to nije propisano.

Ono što je uz to, prema autorovu mišljenju, dvojbeno i gotovo neprihvatljivo jest odredba u stavku 2. istog članka koja propisuje da je, u slučaju upisa broda koji je u cjelini ili dijelom u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe u upisnik brodova (članak 188. stavak 1. točka 2. novog Zakonika) ili jahte u cjelini ili dijelom u vlasništvu

strane fizičke ili pravne osobe ili državljanina Republike Hrvatske koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj u upisnik jahti (članak 188. stavak 2. novog Zakonika) - vlasnik brodice dužan ovlastiti hrvatsku pravnu ili fizičku osobu s prebivalištem u Republici Hrvatskoj da ga za odsutnosti iz Republike Hrvatske zastupa pred hrvatskim tijelima. Također, novom Uredbom propisano je da se na brodicu ili jahti strane državne pripadnosti koja plovi u Republici Hrvatskoj, radi provjere, među ostalim, moraju u izvorniku nalaziti dokaz o vlasništvu ili punomoći za korištenje plovilom. Znači li to da punomoć zamjenjuje propisanu ispravu o vlasništvu? Također je propisano da javna ovlaštenja ima član posade koji je državljanin Republike Hrvatske ili ima boravište na području Republike Hrvatske, ako je zapovjednik strane jahte upisane u hrvatski upisnik jahti strana fizička osoba.

Ako imamo u vidu navedene odredbe koje omogućuju da se u hrvatski upisnik jahti može upisati jahta u cjelini ili dijelom u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe ili državljanina Republike Hrvatske koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj (članak 188. stavak 2. novog Zakonika), postavlja se pitanje znači li to da će se, jednostavno, na osnovi punomoći domaće osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj moći koristiti stranim plovilima? Što znači i što se podrazumijeva pod izrazom „zastupanje pred nadležnim hrvatskim tijelima“, novi Zakonik nije definirao, ali je sigurno da takve i slične uopćene zakonske formulacije otvaraju široki prostor daljnjim zlorabama s plovilima nautičkog turizma na našem moru, i na određeni ih način legaliziraju.

Nadalje, člankom 1030. stavkom 9. novog Zakonika propisano je što se mora priložiti uz zahtjev za upis strane jahte ili brodice za koje je do stupanja na snagu novog Zakonika izdano odobrenje za iznajmljivanje jahti i brodice pod stranom zastavom u teritorijalnom moru i unutrašnjim morskim vodama Republike Hrvatske (*charter-licenca*), temeljem Uredbe o uvjetima za dolazak i boravak stranih jahti i brodice namijenjenih športu i razonodi u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske koje mogu nastaviti obavljati djelatnost iznajmljivanja plovila do isteka roka valjanosti *charter-licence*, najkasnije do 30. rujna 2005. Sve to moguće je pod uvjetom da je vlasnik ili brodar plovnog objekta registriran za obavljanje predmetne djelatnosti u Republici Hrvatskoj, da vlasnik plovila podnese zahtjev za upis u hrvatski upisnik ili očevidnik najkasnije do dana isteka valjanosti *charter-licence*, da je platio upisninu i da je vlasnik ili brodar pribavio odobrenje za privremeno obavljanje djelatnosti. Uvozna carinska deklaracija nije navedena kao isprava koju uz zahtjev za upis treba priložiti. Samo se u stavku 11. istog članka navodi da ako vlasnik takva plovnog objekta (iz stavka 7. istog članka, dakle privremeno uvezene strane jahte ili brodice radi iznajmljivanja) po isteku odobrenja ne dostavi lučkoj kapetaniji ili ispostavi dokaze o ispunjenju uvjeta iz članka 9. stavak 4. novoga Zakonika, ali i dokaze o provedenom postupku konačnog carinjenja i podmirenju poreznih obveza - lučka kapetanija ili ispostava provest će postupak brisanja plovnog objekta iz upisnika, ili očevidnika. Prema navedenom razvidno je da novi Zakonik propisuje kako je prigodom upisa u hrvatski upisnik, ili očevidnik, samo za privremeno uvezene strane jahte ili brodice radi iznajmljivanja za koje je do

⁴ Prema odredbama novog Zakonika (članak 5. stavak 1. točka 20.) izmijenjena je definicija jahte sukladno europskoj direktivi o plovilima za šport i razonodu, a koja definicija također obuhvaća i plovila kojima se gospodarski koristi za iznajmljivanje uz naplatu (tzv. charter plovidba). Tako je jahta definirana kao plovni objekt za šport i razonodu, neovisno da li se koristi za osobne potrebe ili za gospodarsku djelatnost, čija je duljina veća od 12 m i koji je namijenjen za dulji boravak na moru, te koji je pored posade ovlašten prevoziti najviše 12 putnika, dok je strana jahta definirana kao plovni objekt za šport i razonodu koji ima stranu državnu pripadnost i koji se takvim smatra prema propisima države čiju državnu pripadnost ima.

⁵ Pojam brodice u novom Zakoniku redefiniran je napuštanjem tzv. negativne definicije iz bivšeg Zakonika. Naime, brodice je bila definirana kao plovni objekt namijenjen plovidbi morem koji nije brod. Dok je bivši Zakonik bio dao uz definiciju jahte i definiciju strane jahte, definiciju strane brodice nije dao. Prema odredbama novog Zakonika brodice je plovni objekt namijenjen za plovidbu morem koji nije brod (plovni objekt namijenjen za plovidbu morem, čija je duljina veća od 12 m, a bruto-tonaža veća od 15 ili je ovlašten prevoziti više od 12 putnika) ili jahta (plovni objekt za šport i razonodu, neovisno da li se koristi za osobne potrebe ili za gospodarsku djelatnost, čija je duljina veća od 12 m i koji je namijenjen za dulji boravak na moru, te koji je pored posade ovlašten prevoziti najviše 12 putnika), čija je duljina veća od 2,5 m ili ukupne snage porivnih strojeva veće od 5 kW. Pojam brodice ne obuhvaća plovila koja pripadaju drugom pomorskom objektu u svrhu prikupljanja, spašavanja ili obavljanja radova, plovila namijenjena isključivo za natjecanja, kanue, kajake, gondole i pedaline te daske za jedrenje i daske za jahanje na valovima. Dakle, pojmovi „brodice za šport i razonodu“ i „brodice za prijevoz putnika ili tereta“ obuhvaćali bi plovni objekt od 2,5 do 12 m duljine namijenjen za plovidbu morem, kojemu je ukupna snaga porivnih strojeva veća od 5 kW.

stupanja na snagu novog Zakonika izdano odobrenje za iznajmljivanje jahti i brodica pod stranom zastavom u teritorijalnom moru i unutrašnjim morskim vodama Republike Hrvatske (*charter-licenca*), potrebno lučkoj kapetaniji ili ispostavi, uz dokaze o ispunjenju uvjeta iz članka 9. stavak 4. novoga Zakonika, podnijeti i dokaze o provedenom postupku konačnog carinjenja i podmirenju poreznih obveza, što znači da za ostale strane jahte i brodice prigodom upisa to nije potrebno.

3. Dolazak, odlazak i plovidba stranim brodicama ili jahtama u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske

Arrival, Departure and Navigation of Foreign Boats and Yachts in the Internal Sea Waters and the Territorial Sea of the Republic of Croatia.

3.1. Dolazak

Arrival

Zapovjednik⁶ brodice ili jahte strane državne pripadnosti koja uplovljava u Republiku Hrvatsku morskim putem, sukladno odredbama članka 4. nove Uredbe dužan je najkraćim putem uploviti u najbližu luku otvorenu za međunarodni promet radi obavljanja granične kontrole. Također je i člankom 20. stavkom 2. Zakona o nadzoru državne granice („Narodne novine“, 173/03.) propisano da je voditelj jahte ili brodice namijenjene rasonodi ili športu u međunarodnom prometu koji uplovi u teritorijalno more Republike Hrvatske - dužan najkraćim plovnom putem uploviti u najbližu luku u kojoj se nalazi pomorski granični prijelaz, radi obavljanja granične kontrole, osim u slučaju neškodljivog prolaska.

Člankom 60. novog Zakonika propisano je da je strani plovni objekt dužan pri dolasku u luku predati lučkoj kapetaniji opću izjavu, zdravstvenu izjavu i izvadak iz popisa posade i popis putnika.

Sukladno daljnjim odredbama u članku 4. nove Uredbe, zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti koja uplovljava u Republiku Hrvatsku morskim putem, kao i zapovjednik plovila koje je u Republiku Hrvatsku dovezeno kopnenim putem ili se nalazi na čuvanju u luci i na drugom odobrenom mjestu u

⁶ Pojam zapovjednika broda Pomorskim zakonikom nije posebno definiran. Po prirodi same stvari na brodu mora postojati jedna osoba koja je odgovorna za sigurnost broda, osoba i stvari na brodu. Ta osoba mora s obzirom na njene funkcije imati ovlaštenje zapovijedanja. Dakle, zapovjednik broda je glavni starješina na brodu, pa su prema tome svi članovi posade i sve službe dužni izvršavati njegova naređenja izdana u okviru njegovih funkcija. Osim toga i ostale osobe na brodu dužne su se pokoravati njegovim naredbama. Zapovjednika broda možemo smatrati opunomoćnikom, odnosno zakonskim zastupnikom (zastupnik po zakonu), kojeg brodar imenuje i razrješava dužnosti. To pravo, po naravi stvari, proizlazi iz pojma brodara, jer on ima sveukupnu upravu nad brodom koju izvršava preko zapovjednika broda kao svojega *ex lege* zastupnika. Brodar je plovidbeni poduzetnik bez obzira na to obavlja li plovidbeni pothvat tuđim ili svojim brodom (ako plovidbeni pothvat obavlja svojim brodom, znači da je ujedno i brodovlasnik, što se pretpostavlja), oprema li brod i kako ga drži u posjedu i po kojem naslovu. Nabitno je također je li njegovo djelovanje usmjereno na gospodarsko iskorištavanje broda.

Republici Hrvatskoj, dužan je prije početka plovidbe dobiti vinjetu⁷ i ovjerovati popis posade u lučkoj kapetaniji ili ispostavi lučke kapetanije.

Člankom 12. stavkom 1. nove Uredbe propisano je da prijava dolaska i boravka stranih jahta i brodica u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, koja je obavljena prije stupanja na snagu nove Uredbe, ostaje na snazi do roka njezine valjanosti.

3.2. Odlazak

Departure

Sukladno odredbama članka 9. nove Uredbe, zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti dužan je prije isplavljenja iz Republike Hrvatske podvrgnuti se graničnoj kontroli i ovjerovati popis posade u lučkoj kapetaniji ili njezinoj ispostavi.

Člankom 60. novog Zakonika propisano je da je strani plovni objekt dužan pri odlasku iz luke predati lučkoj kapetaniji izvadak iz popisa posade i popis putnika samo za one osobe koje su ukrane ili iskrane dok se on nalazio u luci.

I ovdje se zamjećuje određeno nesuglasje između citiranih odredaba novog Zakonika (propisa po pravnoj snazi iznad Uredbe) i nove Uredbe, pa i pojedinih drugih odredaba nove Uredbe (što je detaljno analizirano u odjeljku 4.2.). Postavlja se pitanje koji će to popis posade u lučkoj kapetaniji ili njezinoj ispostavi zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti ovjerovati prije isplavljenja iz Republike Hrvatske, kad već posjeduje ovjerovljeni popis osoba koje borave na brodici ili jahti strane državne pripadnosti (što je izvršeno prigodom dolaska i prijave lijepljenjem odreska vinjete na popis), koji se mora, sukladno odredbama članka 8. nove Uredbe, radi provjere uvijek nalaziti na plovilu.

Osim toga sama formulacija da je „zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti dužan prije isplavljenja iz Republike Hrvatske podvrgnuti se graničnoj kontroli“ nije primjerena. Očito se mislilo na postupak granične kontrole svih osoba na plovilu (uključujući i zapovjednika) i granične kontrole samog plovila⁸,

⁷ Vinjeta, franc. *vignette*, zastava, ukras u knjizi ili rukopisu u obliku male sličice ili ornamenta na početku ili na kraju teksta; usp. etiketa.

⁸ Sukladno odredbama članka 6. Pravilnika o načinu obavljanja nadzora državne granice („Narodne novine“, br.164/04. i 187/04.-ispravak), granična kontrola u međunarodnom pomorskom prometu obavlja se, u pravilu, na području graničnog prijelaza u međunarodnim lukama za pomorski promet, odnosno lukama na unutarnjim vodama iz kojih plovilo isplavljuje ili u koje uplovljava te i na plovilu. Granična kontrola na teretnom ili putničkom brodu može se obavljati i izvan područja graničnog prijelaza kada brod iz tehničkih razloga ne može uploviti u međunarodnu pomorsku luku i luku na unutarnjim vodama u kojoj se nalazi granični prijelaz. Pri kontroli isprava propisanih za prelazak državne granice u međunarodnom pomorskom prometu i međunarodnom prometu na unutarnjim vodama utvrđuje se identitet svih osoba na plovilu uspoređivanjem podataka iz isprava propisanih za prelazak državne granice s podacima na popisu putnika i popisu članova posade. Prije uplovljavanja plovila u međunarodnu pomorsku luku dotična će policijska postaja granične policije temeljem sigurnosne prosudbe (imajući u vidu plovnu rutu plovila, polaznu luku i luke u kojima je plovilo pristajalo, sigurnosni migracijski rizik i ostale okolnosti), odmah po uplovljavanju plovila obaviti graničnu kontrolu svih putnika i članova posade sukladno odredbama članka 7. i 8. istog Pravilnika, detaljni pregled plovila, a u slučaju kada su ispunjeni zakonom određeni uvjeti, i pretragu plovila. Granična kontrola na brodovima na kružnim putovanjima može se obaviti selektivno kada se, unatoč angažiranju svih organizacijskih i

međutim, zbog nepreciznosti navedene formulacije, strogo pravno gledajući, postoji samo obveza zapovjednika plovila da se podvrgne graničnoj kontroli.

3.3. Plovidba

Navigation

Novi Zakonik definirao je pomorsku plovidbu kao plovidbu koja se obavlja na moru i rijekama hrvatskoga jadranskog slijeva do granice do koje su one plovne s morske strane. Prema novoj Uredbi plovidba u Republici Hrvatskoj je plovidba unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske, osim neškodljivog prolaska teritorijalnim morem.⁹ Međunarodnim putovanjem smatra se putovanje brodom, jahtom ili brodicom prema plovidbenom planu iz bilo koje hrvatske luke u stranu luku, ili obratno. Strani trgovački brod smije prolaziti unutarnjim morskim vodama Republike Hrvatske radi uplovljavanja u luku otvorenu za međunarodni promet ili u luku u kojoj je brodogradilište u kojemu će biti popravljen, radi isplovljenja iz takve luke, te radi plovidbe između luka otvorenih za međunarodni promet, najkraćim uobičajenim putem.

4. Dokumenti plovila

Floating Crafts Documents

4.1. Isprave, zapisi i knjige

Documents, Notation and Books

Odredbe članka 122. Pomorskog zakonika nalažu da se na brodici i jahti moraju nalaziti i uvijek biti dostupne radi provjere isprave, zapisi i knjige¹⁰ propisane tim Zakonikom, dok je člankom 8. nove Uredbe propisano da se na brodici ili jahti strane državne pripadnosti koja plovi u Republici Hrvatskoj, radi provjere moraju nalaziti sljedeći dokumenti, i to u izvorniku:

- vinjeta,

- ovjerovljeni popis posade i putnika,
- ovjerovljeni popis osoba koje borave na plovilu (za plovila na koja se odnosi članak 7. nove Uredbe),
- dokaz da je plovilo sposobno za plovidbu,
- dokaz da je osoba koja zapovijeda plovilom sposobna upravljati plovilom sukladno nacionalnim propisima države čiju zastavu vije, tj. sukladno propisima Republike Hrvatske,
- dokaz o osiguranju od odgovornosti za štetu počinjenu trećim osobama,
- dokaz o vlasništvu ili punomoć za korištenje plovilom.

Sukladno odredbama članka 111. novog Zakonika, brodica ili jahta sposobna je za plovidbu ako je, među ostalim, smještaj i broj ukrcanih osoba u skladu s odredbama i uvjetima navedenima u ispravama, zapisima, knjigama i odobrenoj tehničkoj dokumentaciji brodice ili jahte.

4.2. Popis posade, putnika i osoba

Crew List, Passenger List and the List of Persons

Sukladno članku 125. novog Zakonika, posadu broda čine zapovjednik i druge osobe ukrcane za obavljanje poslova na brodu i upisane u popis posade. Pri ukrcanju na brod u međunarodnoj plovidbi, član posade broda mora imati zaključen ugovor o radu u pisanom obliku. Upis u popis posade ima konstitutivan karakter jer bez te formalne potvrde lučkog tijela određena osoba ne može postati zapovjednik broda ili obavljati neku drugu dužnost na brodu kao član posade. Upis (ukrcaj) zapovjednika broda u popis posade i njegovo brisanje (iskrcaj) iz popisa posade, obavlja lučka kapetanija na temelju pisanog zahtjeva vlasnika broda ili brodara. Upis u popis posade i brisanje iz popisa posade ostalih članova posade, obavlja lučka kapetanija na temelju prijedloga zapovjednika broda.

Prema Pomorskom zakoniku, pod pojmom „putnik“ smatra se svaka osoba na pomorskom objektu, osim djece s manje od jedne godine života, i osoba zaposlena na brodu u bilo kojem svojstvu. Člankom 5. Pravilnika o posebnostima propisano je da su brodovi u međunarodnom prometu, uz manifest ili drugu međunarodnu priznatu ispravu, dužni priložiti, među ostalim ispravama, i popis putnika. Jednako tako, člankom 40. stavkom 1. Pravilnika o uvjetima i načinu održavanja reda u lukama i na ostalim dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora, te granicama plovidbe brodova i brodice izvan luka („Narodne novine“, 91/94. i 161/98.), propisano je da se prilikom prijave dolaska lučkoj kapetaniji uz propisane isprave (opća izjava, izjava o zdravstvenom stanju i dr.) podnosi i izvadak popisa posade i knjiga popisa posade, a ako se prevoze putnici, i popis putnika. Te odredbe odnose se i na voditelja brodice namijenjene za gospodarske svrhe.

Stavkom 3. i 4. istog članka propisano je da popis posade sadržava: ime i zastavu broda, ime i prezime člana posade, državljanstvo, datum i mjesto rođenja, zvanje i dužnost, broj i mjesto izdanja pomorske knjižice, luku i datum dolaska broda, a popis putnika: ime i

kadrovskih mogućnosti, ne može obaviti kontrola svih putnika uvidom u popis putnika, uz izdavanje granične propusnice sukladno posebnim propisima.

⁹ Pod neškodljivim prolaskom plovnog objekta razumijeva se plovidba teritorijalnim morem Republike Hrvatske bez uplovljenja u neku njenu luku otvorenu za međunarodni promet, ili plovidba radi uplovljenja u takvu luku, ili u luku u kojoj je brodogradilište u kojemu će plovidni objekt biti popravljen, odnosno radi isplovljenja iz nje u gospodarski pojas uz uvjet da se ne narušava mir, red ili sigurnost Republike Hrvatske. Neškodljivi prolazak strani plovidni objekt mora obaviti najkraćim uobičajenim putem, bez prekida i odgode. Zaustavljanje i sidrenje stranoga plovnog objekta koji se koristi pravom neškodljivog prolaska dopušteno je samo ako je prouzročeno događajima koje nalaže redovita plovidba, odnosno viša sila ili nevolja na moru.

¹⁰ Sukladno člancima od 120. do 124. novog Zakonika isprave, zapisi i knjige koje brodice i jahte moraju imati, služe kao dokaz o identitetu, sposobnosti za plovidbu i ostalim svojstvima. Navedene isprave, zapisi i knjige propisane ovim Zakonikom moraju biti napisane na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i moraju se nalaziti na brodici i jahti te uvijek biti dostupne u svrhu provjere. Međutim, isprave, zapisi i knjige koje se izdaju brodicama i jahtama u međunarodnoj plovidbi moraju uključivati i prijevod na engleski jezik. Način izdavanja, sadržaj i vrste isprava, zapisa i knjiga, osim onih propisanih Tehničkim pravilima, propisuje ministar zadužen za pomorstvo. Isprava o sposobnosti za plovidbu brodice ili jahte strane državne pripadnosti, koju izdaje strana država, priznaje se uz uvjet uzajamnosti.

zastavu broda, ime i prezime putnika, državljanstvo, datum i mjesto rođenja, luku ukrcaja, luku iskrcanja, datum i luku dolaska broda.

Člankom 20. stavkom 5. Zakona o nadzoru državne granice propisano je da je voditelj jahte ili brodice namijenjene razonodi ili športu u međunarodnom prometu, po dolasku iz inozemstva i prije odlaska u inozemstvo dužan predati graničnoj policiji popis članova posade i putnika na plovilu, osim ako je međunarodnim ugovorom ili drugim propisom drukčije uređeno, te dati na uvid njihove isprave propisane za prelazak državne granice.

Sukladno odredbama članka 6. Pravilnika o načinu obavljanja nadzora državne granice („Narodne novine“, br. 164/04. i 187/04. - ispravak), zapovjednik ili voditelj plovila u međunarodnom pomorskom prometu dužan je, prije predviđenog polaska i po dolasku plovila, pravodobno predati tijelu granične kontrole popis putnika i članova posade koji sadržava: ime i prezime, datum rođenja, mjesto rođenja, državljanstvo, broj i vrstu isprave propisane za prelazak državne granice.

Člankom 60. novog Zakonika propisano je da je strani plovni objekt dužan pri dolasku u luku predati lučkoj kapetaniji opću izjavu, zdravstvenu izjavu i izvadak iz popisa posade i popisa putnika, a pri odlasku iz luke izvadak iz popisa posade i popisa putnika samo za one osobe koje su ukracane ili iskrcane dok se on nalazio u luci. Prema odredbama istog članka strani plovni objekt koji dolazi iz hrvatske luke, ne predaje u drugoj hrvatskoj luci izvratke iz popisa posade i popisa putnika za one osobe koje se ne iskrcavaju niti ukrcaju u toj luci.

Sukladno navedenom, potpuno je razvidno da su popis posade i popis putnika dva različita popisa. Popis posade odnosi se na osobe zaposlene na plovnom objektu, a popis putnika na osobe koje borave na plovnom objektu, ali ne kao zaposlenici.

U novoj Uredbi navodi se i popis posade i popis putnika te popis osoba koje borave na plovilu, što unosi određenu zbrku i zasigurno će zahtijevati i naknadna dodatna tumačenja tih odredaba.

Razmotrimo navedeno na konkretnim primjerima iz nove Uredbe:

Člankom 4. propisano je da je zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti koja uplovljava u Republiku Hrvatsku morskim putem, dužan najkraćim putem uploviti u najbližu luku otvorenu za međunarodni promet radi obavljanja granične kontrole, te obaviti sljedeće:

- pribaviti vinjetu i
- ovjerovati popis posade u lučkoj kapetaniji.

Također, člankom 5. propisano je da je zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti koja je u Republiku Hrvatsku dovezena kopnenim putem, ili se nalazi na čuvanju u luci i na drugom odobrenom mjestu u Republici Hrvatskoj, dužan prije započinjanja plovidbe:

- pribaviti vinjetu i
- ovjerovati popis posade u lučkoj kapetaniji ili u njezinoj ispostavi.

Dakle, sukladno navedenom, u oba slučaja zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti

koja uplovljava u Republiku Hrvatsku morskim putem ili kopnenim putem, dužan je ovjerovati samo popis posade, ali ne i putnika, a što je na određeni način u suprotnosti s odredbama citiranog članka 60. novog Zakonika, ali i članka 20. stavka 5. Zakona o nadzoru državne granice, gdje je propisano da je voditelj jahte ili brodice namijenjene razonodi ili športu u međunarodnom prometu, po dolasku iz inozemstva i prije odlaska u inozemstvo, dužan predati graničnoj policiji popis članova posade i putnika na plovilu.

Međutim, člankom 8. nove Uredbe propisano je da se radi provjere na brodici ili jahti strane državne pripadnosti koja plovi u Republici Hrvatskoj, mora nalaziti, među ostalim, i ovjerovljeni popis posade i putnika, te ovjerovljeni popis osoba koje borave na plovilu ako je riječ o plovilu na koje se odnosi članak 7. nove Uredbe. Postavlja se pitanje kako će se na predmetnom plovilu nalaziti, među ostalim, ovjerovljeni popis putnika kad člankom 4., koji se odnosi na obvezu postupanja zapovjednika brodice ili jahte strane državne pripadnosti prigodom uplovljavanja u Republiku Hrvatsku morskim putem ili dolaskom kopnenim putem, a ako se brodica ili jahta nalazi na čuvanju u luci i na drugom odobrenom mjestu u Republici Hrvatskoj prije započinjanja plovidbe - nije propisano da se mora ovjerovati popis putnika, već samo popis posade.

Nadalje, člankom 7. nove Uredbe propisano je da je zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti koja namjerava izmjenjivati posadu tijekom plovidbe u Republici Hrvatskoj, prilikom pribavljanja vinjete u lučkoj kapetaniji ili u njezinoj ispostavi, dužan ovjerovati popis osoba koje će boraviti na plovilu za vrijeme valjanosti vinjete. Popis osoba predstavlja poimenični popis osoba koje u razdoblju valjanosti vinjete mogu boraviti i ploviti na predmetnom plovilu, a čiji broj ne može biti veći od dvostrukog broja osoba koje, sukladno ispravama plovila, mogu boraviti na plovilu uvećanoga za 30% jediničnog kapaciteta plovila.

Navedeni popis osoba koje će boraviti na plovilu za vrijeme valjanosti vinjete ovjerovljuje se odreskom vinjete (lijepljenjem na popis), a sama vinjeta mora se zalijepiti na vidljivo mjesto na plovilu.

Iznimno, lučki kapetan može, na zahtjev osobe koja upravlja brodicom ili jahtom strane državne pripadnosti, predložiti ministarstvu zaduženom za pomorstvo da pusti ukrcaj na predmetno plovilo i osobe koje nisu navedene u ovjerovljenom popisu osoba ako takav zahtjev ocijeni opravdanim. Dakle, ovakvom zakonskom formulacijom ostavljeno je lučkom kapetanu da samostalno, bez pobliže navedenih kriterija, ocjenjuje je li zahtjev za ukrcaj drugih osoba, osim onih navedenih u popisu koji je ovjerovljen odreskom vinjete, opravdan ili ne.

Ako se tijekom inspekcijskog nadzora utvrdi da se na brodici ili jahti strane državne pripadnosti nalazi osoba koja nije navedena u ovjerovljenom popisu osoba ili popis osoba nije ovjerovljen dijelom vinjete ili ga nema, smatrat će se da se plovilom obavlja kabotaža. Člankom 993. novog Zakonika propisana je novčana kazna od 10.000 do 500.000 kuna, kojom će se za pomorski prekršaj kazniti strana pravna osoba ako strani brod, brodica ili jahta prevozi stvari ili osobe između hrvatskih luka (kabotaža) uz naplatu, a bez odobrenja ovlaštenoga tijela

(članak 9. novog Zakonika). Istom visinom novčane kazne kaznit će se vlasnik i brodar jahte ili brodice koja obavlja prijevoz osoba jahtom ili brodicom uz naknadu protivno odredbi članka 9. stavak 4. novog Zakonika. Također će se novčanom kaznom od 3.000 do 10.000 kuna kazniti za ovaj pomorski prekršaj zapovjednik broda ili član posade koji ga zamjenjuje, ili osoba koja upravlja brodicom ili jahtom.

4.3. Vinjeta

Licence Disc/Sticker

Brodica ili jahta strane državne pripadnosti mora biti na vidljivom mjestu označena vinjetom.

Vinjeta je, prema novoj Uredbi, oznaka kojom se dokazuje prijava dolaska, ispunjenje uvjeta za plovidbu u Republici Hrvatskoj i plaćanje naknade za sigurnost plovidbe, naknade za svjetlarinu i pomorsku informativnu kartu za brodice ili jahte strane državne pripadnosti. Vinjetu izdaje lučka kapetanija ili njezina ispostava s rokom valjanosti od godinu dana od dana izdavanja. Za jedno se plovilo godišnje može izdati samo jedna vinjeta, a prilikom njezina izdavanja lučka će kapetanija provjeriti ispunjavaju li predmetno strano plovilo i posada uvjete za plovidbu u Republici Hrvatskoj.

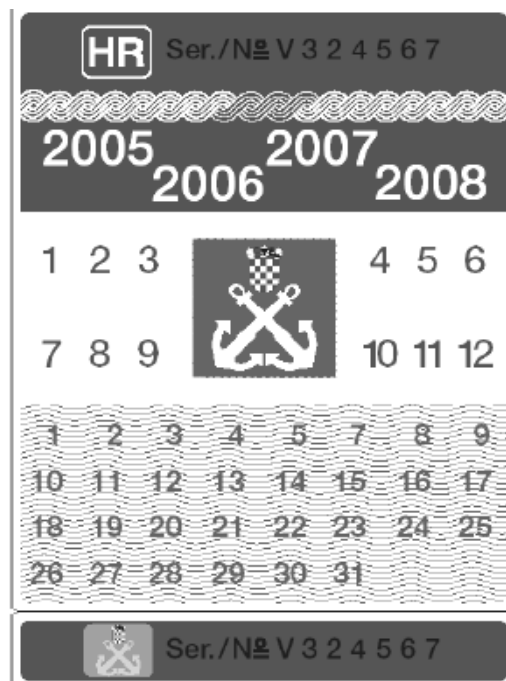
Vinjetu ne mora imati brodica ili jahta strane državne pripadnosti kojoj je duljina manja od 2,5 m ili ima ukupnu snagu porivnih strojeva manju od 5 kW, te plovila na vesla bez obzira na svoju duljinu (npr. kajak, sandolina, pedalina i sl.). Također, vinjetu ne mora imati brodica ili jahta strane državne pripadnosti dok se nalazi na čuvanju u luci ili na drugome odobrenom mjestu u Republici Hrvatskoj.

Plovilo koje sudjeluje na športskim natjecanjima ili dolazi u Republiku Hrvatsku radi izlaganja na nautičkom sajmu, bez namjere plovidbe u Republici Hrvatskoj, ne mora imati vinjetu pod uvjetom da je organizator športskog natjecanja ili nautičkog sajma prijavio plovilo lučkoj kapetaniji najkasnije 5 dana prije početka natjecanja ili sajma. Uz prijavu organizator športskog natjecanja dužan je obvezno priložiti i popis osoba koje će se nalaziti na plovilu.

Na brodici ili jahti strane državne pripadnosti kojoj zapovjednik namjerava izmjenjivati posadu tijekom plovidbe u Republici Hrvatskoj, odrezak vinjete mora se zalijepiti na popis osoba koje će boraviti na plovilu za vrijeme valjanosti vinjete. Time se zapravo smatra da je popis osoba ovjerovljen.

(Ogledni primjerak obrasca vinjete koji je sastavni dio nove Uredbe - u Prilogu 1.)

Ako se pažljivo prouči ogledni primjerak obrasca vinjete objavljen u „Narodnim novinama“ kao sastavni dio Uredbe o uvjetima za dolazak i boravak stranih jahta i brodica namijenjenih športu i razonodi u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, uočava se da nema broja 6 (šesti dan u mjesecu), što znači da se takav ne može izdati plovilima koji šestog u mjesecu tekuće godine doplove u Republiku Hrvatsku.

5. Zabrana prijevoza putnika stranim plovilima uz naplatu

Foreign Flag Passenger Vessels against Compensation not permitted

Člankom 9. stavkom 1. novog Zakonika propisano je da kabotažu, tj. prijevoz stvari i putnika, između hrvatskih luka mogu obavljati samo brodovi, jahte ili brodice hrvatske državne pripadnosti. Stavkom 2. istog članka propisano je da se kabotažom smatra i prijevoz osoba stranom jahtom ili brodicom unutar unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora uz naplatu. Međutim, ministarstvo zaduženo za pomorstvo može iznimno, sukladno odredbama stavka 3. istog članka, odobriti kabotažu, dakle prijevoz osoba i stvari, između hrvatskih luka stranom brodu, jahti ili brodici ako to zahtijeva gospodarski interes Republike Hrvatske. Poznati su primjeri iz prakse kad je bila odobrena kabotaža stranim brodovima (na primjer, brodovima za prijevoz kemikalija, za polaganje kabela na morsko dno i sl.), ali je ta praksa s carinsko-pravnog motrišta manjkava jer pritom ministarstvo zaduženo za pomorstvo nije obvezno o izdanom odobrenju izvijestiti carinsko tijelo. Naime, naručitelj takva pothvata mora za brod podnijeti zahtjev za privremeni uvoz, jer se u ovim slučajevima ne može smatrati da se strani brod nalazi u provozu kao trgovački brod u dopremi ili otpremi tereta za jednu ili više hrvatskih luka ili iz tih luka, ili putnički brod sa stranim turistima na kružnom putovanju, pa je dakle potrebno provesti postupak propisan za privremeni uvoz opreme radi korištenja institutom privremenog uvoza sukladno Aneksu E Istanbulske konvencije.

Člankom 3. nove Uredbe propisano je da se brodicom ili jahtom strane državne pripadnosti ne smije obavljati prijevoz putnika u Republici Hrvatskoj uz naplatu, tj. obavljati gospodarska djelatnost. Člankom 9. stavkom 4. novog Zakonika propisano je da se prijevoz osoba jahtom ili brodicom uz naknadu u unutarnjim morskim

vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske može obavljati samo brodicom ili jahtom hrvatske državne pripadnosti koja je u vlasništvu domaće fizičke ili pravne osobe i ispunjava uvjete utvrđene posebnim propisom što ga donosi ministar za pomorstvo.

Člankom 12. stavkom 2. nove Uredbe propisano je da se ploviom za koje je pribavljeno odobrenje za iznajmljivanje jahti i brodica pod stranom zastavom (*charter-licenca*), sukladno odredbama bivše Uredbe, može obavljati djelatnost u Republici Hrvatskoj do isteka roka valjanosti *charter-licence* pod uvjetima propisanim člankom 1030. novog Zakonika. Naime, u članku 1030. stavak 6. novog Zakonika stoji da se stranom jahtom ili brodicom za koju je do stupanja na snagu novog Zakonika izdano odobrenje za iznajmljivanje jahti i brodica pod stranom zastavom u teritorijalnom moru i unutrašnjim morskim vodama Republike Hrvatske (*charter-licenca*) na temelju bivše Uredbe, može nastaviti obavljati djelatnost iznajmljivanja plovila do isteka roka valjanosti te licence, ali najkasnije do 30. rujna 2005., i to uz ove uvjete:

1. da je vlasnik ili brodar plovnog objekta registriran za obavljanje predmetne djelatnosti u Republici Hrvatskoj;

2. da je vlasnik ili brodar pribavio odobrenje za privremeno obavljanje djelatnosti, koje izdaje ministarstvo zaduženo za pomorstvo, na rok ne dulji od 30. rujna 2005., uz uvjet da je plovilo sposobno za plovidbu sukladno nacionalnim propisima države čiju zastavu vije; uz odobrenje plaća se naknada kojoj je visina utvrđena Naredbom o visini naknade za privremeno obavljanje djelatnosti iznajmljivanja jahti i brodica; za vrijeme valjanosti odobrenja za privremeno obavljanje djelatnosti, plovni objekt može biti u statusu privremenog uvoza;

3. da vlasnik plovila podnese zahtjev za upis u hrvatski upisnik ili očevidnik najkasnije do dana isteka valjanosti *charter-licence*, te da je platio upisninu; zahtjev za upis podnosi se na posebnom obrascu uz koji podnositelj zahtjeva mora priložiti:

- *dokaz o vlasništvu plovila*, koji može biti kupoprodajni ugovor, ugovor o zakupu (*leasingu*), izvadak iz ranijeg upisnika i dr.; sve isprave (javne ili privatne) moraju imati svojstvo tabularne isprave;

- *dokaz o brisanju plovila iz stranog upisnika ako je plovni objekt bio upisan u strani upisnik*; ako vlasnik plovnog objekta nije u trenutku podnošenja zahtjeva u mogućnosti pribaviti dokaz o brisanju (brisoavnica), može umjesto brisoavnice dostaviti zahtjev za brisanje ovjeren od javnog bilježnika, pri čemu brisoavnicu mora dostaviti do okončanja postupka konačnog upisa, ali ne kasnije od 30. rujna 2005.;

- *potvrdu o tehničkim podacima za plovni objekt*, s potvrdom da je plovilo tehnički prihvatljivo za upis u hrvatski upisnik ili očevidnik; ako je riječ o plovilu koje ima CE-oznaku ili ispravu izdanu od ovlaštene administracije ili klasifikacijskog zavoda, navedeni će se dokument priznati pod uvjetom da lučka kapetanija ili ispostava obavi dio osnovnog pregleda u opsegu koji je obavljan prilikom izdavanja *charter-prijave* prije stupanja na snagu novog Pomorskog zakonika; u roku od godine dana od dana upisa obavit će se osnovni pregled radi utvrđivanja sposobnosti brodice za plovidbu sukladno Pravilniku o brodicama i jahtama (koji ministar mora, turizma, prometa

i razvitka donosi kao provedbeni propis) i Tehničkim pravilima; osnovni pregled brodica (plovni objekt duljine trupa do 12 m) obavit će lučka kapetanija ili ispostava, a osnovni pregled jahte (plovni objekt duljine trupa veće od 12 m) obavit će Hrvatski registar brodova; ako plovni objekt nema navedene dokumente izdane od jednog od ovlaštenih tijela, Hrvatski registar brodova obavit će uvid u dokumentaciju i pregled plovnog objekta radi provjere udovoljavanja tehničkih zahtjeva za upis u hrvatski upisnik ili očevidnik;

- *rješenje o imenu jahte*, koje je potrebno ishoditi za jahtu (plovilo duljine trupa veće od 12 m), a ne i za brodicu; donosi ga ministarstvo, a zahtjev za dodjelu imena jahte podnosi se na posebnom obrascu;

- *dokaz o osiguranju od odgovornosti za štetu počinjenu trećim osobama*; policu osiguranja ne trebaju imati osobe s plovnim objektom snage porivnih uređaja manje od 15 kW;

- *dokaz o uplaćenju naknadi za upis jahte ili brodice u upisnik jahti ili očevidnik brodica*; naknada za upis jahte i brodice uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske;

- *preslik odobrenja za privremeno obavljanje djelatnosti*.

Na temelju zahtjeva za upis, lučka kapetanija ili njezina ispostava donose rješenje o predbilježbi upisa jahte ili brodice, na osnovi kojega će izvršiti predbilježbu upisa. Takav plovni objekt koji je dobio rješenje o predbilježbi upisa ima pravo i dužnost vijati zastavu Republike Hrvatske, i ne mora ishoditi vinjetu.

Ministar mora, turizma, prometa i razvitka je na temelju članka 1030. stavka 8. novog Zakonika donio Naredbu o visini naknade za privremeno obavljanje djelatnosti iznajmljivanja jahti i brodica, i to u teritorijalnome moru i unutrašnjim morskim vodama Republike Hrvatske. Naknada se plaća uz odobrenje za privremeno obavljanje djelatnosti koje izdaje Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka na rok ne dulji od 30. rujna 2005., a prema kategoriji plovila koja je određena ovisno o duljini jahte ili brodice. Visina naknade utvrđena je prema iznosima u sljedećoj tablici i plaća se u cjelokupnom iznosu neovisno o vremenu trajanja odobrenja za privremeno obavljanje djelatnosti.

KATEGORIJA	DULJINA PLOVILA (m)	NAKNADA (kn)
I.	do 10 m	9.765,00
II.	od 10 do 15 m	25.309,00
III.	preko 15 m	57.407,00

Ako vlasnik strane jahte ili brodice koja na dan stupanja na snagu novog Zakonika ima valjanu *charter-licencu*, po isteku odobrenja za privremeno obavljanje djelatnosti ne dostavi lučkoj kapetaniji ili ispostavi dokaze o ispunjenju navedenih uvjeta, te dokaze o provedenom postupku konačnog carinjenja i podmirenju poreznih obveza, lučka će kapetanija ili ispostava provesti postupak brisanja plovnog objekta iz upisnika, ili očevidnika.

Člankom 993. stavkom 1. novog Zakonika propisana je novčana kazna u svoti od 10.000 do 500.000 kuna kojom će se za pomorski prekršaj kazniti strana pravna osoba ako strani brod, brodica ili jahta prevoze stvari ili osobe između hrvatskih luka uz naplatu, a bez odobrenja mjerodavnog tijela (članak 9.). Također, novčanom kaznom od 3.000 do 15.000 kuna kaznit će se za pomorski prekršaj odgovorna osoba u pravnoj osobi za isti pomorski prekršaj, te i zapovjednik broda ili član posade koji ga zamjenjuje, tj. osoba koja upravlja brodicom ili jahtom.

Stavkom 2. istog članka propisana je novčana kazna od 10.000 do 500.000 kuna za vlasnika i brodara jahte ili brodice kojom se obavlja prijevoz osoba uz naknadu, protivno odredbama članka 9. stavka 4. novog Zakonika.

6. Neke nelogičnosti

Some illogical arguments

Sukladno članku 202. bivšeg Zakonika, u upisnik brodova mogla je biti upisana jahta koja je u cjelini ili dijelom u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe, ili državljanina Republike Hrvatske koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, uz uvjet da ta jahta pretežno boravi u moru Republike Hrvatske. Taj uvjet za fakultativni upis iz teksta bivšeg Zakonika, kojim se tražilo da jahta pretežito boravi u moru Republike Hrvatske, izbrisan je u odredbama novog Zakonika, koji u članku 188. stavak 2. propisuje fakultativni upis jahte koja je u cjelini ili dijelom u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe uz uvjet da taj upis dopusti Ministarstvo, ali bez prije propisanog uvjeta da jahta pretežito boravi u moru Republike Hrvatske. Obrazloženje za takvu formulaciju dano je u činjenici da u toj formulaciji nije bilo jasno kada vremenski treba utvrditi da jahta pretežito boravi u moru Republike Hrvatske: prije ili poslije upisa.

Članci od 202. do 207. novog Zakonika odnose se na upis i brisanje brodica, gdje su prihvaćena rješenja prijašnjeg teksta bivšeg Zakonika. Tako je, uz obvezatan upis brodice, člankom 203. stavak 2. propisano da se brodica može upisati u očevidnik ako je u cjelini ili dijelom u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe, osobe bez državljanstva ili državljanina Republike Hrvatske koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj pod uvjetom da brodica pretežno boravi u moru Republike Hrvatske. Čak je kaznenim odredbama propisana i novčana kazna u visini od 5.000 do 10.000 kuna, kojom će se za pomorski prekršaj kazniti pravna osoba vlasnik brodice ili jahte ako u propisanom roku ne prijavi promjenu sjedišta, prebivališta ili područja na kojem se brodica pretežno zadržava ili se njome koristi (članak 202. stavci 1. i 2.). Zašto je navedeni uvjet zadržan u ovoj zakonskoj odredbi kad je brodica u pitanju, a kod jahti ne, uz dano navedeno obrazloženje ipak nije razvidno, poglavito ako se uzme u obzir da se prema odredbama novog Zakonika, ovisno o želji vlasnika, svaka brodica može upisati u upisnik jahta i, na taj način, u pogledu stvarnih prava postati jahta. Dakle, ako se brodica upiše u upisnik brodice, mora ispunjavati uvjet da pretežito boravi u moru Republike Hrvatske, a kad se ista ta brodica upisuje u upisnik jahta, takav uvjet nije potreban. Postavlja se logično pitanje zašto dano obrazloženje o brisanju takve

formulacije u novom Zakoniku pri upisu jahte kao nejasnoću definiranja vremenskog razdoblja pretežitog boravka jahte u moru Republike Hrvatske - prije ili poslije upisa, ne vrijedi i za brodicu, tj. znači li to da je, kad je u pitanju brodica, a ne jahta, jasno na koje se vremensko razdoblje odnosi pretežiti boravak brodice u moru Republike Hrvatske - prije ili poslije upisa?

7. Zaključak

Conclusion

Zbog propuštene prigode da se izmijeni te s carinskim i poreznim propisima uskladi sporna zakonska regulativa što se odnosi na pomorstvo, a koja je uočena u dosadašnjoj praksi i postupanju pomorskih i carinskih tijela u odnosu na bivši Zakonik i da se, na taj način, spriječe evidentirani slučajevi i načini zloraba sa stranim brodovima i plovilima nautičkog turizma, odredbe novog Zakonika, nažalost, i dalje ostavljaju široki prostor mogućim zlorabama. To se poglavito odnosi na određene gospodarske aktivnosti, među kojim je najznačajnija javni prijevoz putnika (kabotaža) brodovima u vlasništvu stranih fizičkih ili pravnih osoba koji su upisani i koji se i nadalje mogu upisati u hrvatski upisnik brodova, te na taj način steći hrvatsku državnu pripadnost, nad kojima nije prethodno proveden odgovarajući, zakonom propisani uvozni carinski postupak. Jednako tako, to se odnosi i na okolnosti kad se stranim plovilima koriste domaće osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, a pritom nemaju status osoba koje uobičajeno borave u inozemstvu.

Prema autorovu mišljenju, potrebno je bilo u odgovarajuće odredbe koje se odnose na upis plovila kupljenih i uvezenih iz inozemstva, u novom Zakoniku ugraditi formulaciju o potrebi dostave dokaza o prethodno provedenom propisanom uvoznom carinskom postupku. Teško je prihvatljivo da se u novom Zakoniku samo za upis strane jahte ili brodice što na dan stupanja na snagu novog Zakonika imaju valjanu *charter*-licencu (dakle, za privremeno uvezena strana plovila namijenjena iznajmljivanju), postavlja uvjet podnošenja dokaza o „provedenom postupku konačnog carinjenja, te podmirenju poreznih obveza“. Međutim, takvi dokazi nisu potrebni za upis broda u hrvatski upisnik brodova koji je u cjelini ili dijelom u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe, ili državljanina Republike Hrvatske s prebivalištem u inozemstvu, ako je brodar ili kompanija tog broda hrvatska fizička ili pravna osoba s prebivalištem ili sjedištem u Republici Hrvatskoj, uz uvjet da se sa zahtjevom hrvatskog brodara za upis tog broda u upisnik brodova suglasi njegov vlasnik, kao i upis broda koji je u cjelini ili dijelom u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe uz uvjet da taj upis dopusti Ministarstvo. Također, u upisnik jahti može biti upisana jahta koja je u cjelini ili dijelom u vlasništvu strane fizičke ili pravne osobe ili državljanina Republike Hrvatske koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj bez podnošenja dokaza o „provedenom postupku konačnog carinjenja, te podmirenju poreznih obveza“.

Donošenjem nove Uredbe sigurno je napravljen krupan i značajan korak u sprječavanju i iskorjenjivanju nezakonite gospodarske djelatnosti iznajmljivanja stranih

plovila na našem moru, koja se popularno naziva „crni charter“ i koja je, rastući iz godine u godinu, poprimila zabrinjavajuće razmjere, nanoseći pritom veliku i teško procjenjivu štetu na račun Državnog proračuna. Najvažnija odredba sastoji se u obvezi ishodovanja i posjedovanja vinjete, bez koje se brodicom ili jahtom strane državne pripadnosti ne može ploviti teritorijalnim morem i unutaršnjem morskim vodama, osim u neškodljivom prolasku, a za jedno se plovilo godišnje može izdati samo jedna vinjeta s rokom valjanosti od godine dana od dana izdavanja. Kako se odrezak vinjete lijepi na popis osoba koje će boraviti na plovilu za vrijeme valjanosti vinjete, time je praktično onemogućeno izmjenjivanje članova posade i/ili putnika, a što je dosad bilo moguće, na čemu se i temeljila navedena nezakonita djelatnost iznajmljivanja stranih plovila na našem moru. Ako se tijekom inspeksijskog nadzora utvrdi da je na takvu plovilo osoba ili osobe koje nisu upisane u popis osoba koje će boraviti na plovilu za vrijeme valjanosti vinjete, ili popis osoba nije ovjeren dijelom vinjete ili ga uopće nema, smatrat će se da se plovilom obavlja kabotaža, te će se pokrenuti odgovarajući prekršajni postupak.

Međutim, određene nepreciznosti i nedorečenosti u odredbama nove Uredbe dovode u pitanje kad i u kojim slučajevima, treba li ili ne zalijepiti vinjetu i na popis posade kao i na popis putnika. Pojmovi popis posade, popis putnika i popis osoba koje borave na plovilu navode se u novoj Uredbi u određenom smislu tako kao da je riječ o sinonimima, što unosi zbrku i zasigurno će zahtijevati naknadna tumačenja. Vezano za samu vinjetu, potrebno je skrenuti pozornost na to da je zapovjednik brodice ili jahte strane državne pripadnosti plovila, koja namjerava izmjenjivati posadu tijekom plovidbe u Republici Hrvatskoj, dužan prilikom ishođenja vinjete u lučkoj kapetaniji ili njezinoj ispostavi ovjerovati poimenični popis osoba koje u razdoblju valjanosti vinjete mogu boraviti i ploviti na plovilu, i to odreskom vinjete. Pri tome je naglašeno da se na plovilu na koje se odnose ove odredbe, odrezak vinjete mora zalijepiti na popis osoba, što bi moglo značiti da se na popis posade ili putnika on ne treba zalijepiti.

Također, odredbama novog Zakonika, a na određeni način i odredbama nove Uredbe, i dalje su omogućene brojne zloporabe korištenja stranim plovilima od domaćih osoba s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, a koje nemaju i zloporabljuju status osoba koje uobičajeno borave u inozemstvu. Tako je, primjerice, za upis brodice u upisnik jahti prema članku 188. stavku 2. novog Zakonika, propisano da je vlasnik brodice dužan ovlastiti hrvatsku pravnu ili fizičku osobu s prebivalištem u Republici Hrvatskoj da ga za odsutnosti iz Republike Hrvatske zastupa pred mjerodavnim hrvatskim tijelima. Novom uredbom propisano je da se na brodicu ili jahti strane državne pripadnosti koja plovi u Republici Hrvatskoj, moraju radi provjere nalaziti, među ostalim, u izvorniku dokaz o vlasništvu ili punomoć za korištenje plovilom. Također je propisano da javna ovlaštenja ima član posade ako je državljanin Republike Hrvatske ili ima boravište na njezinu području, kad je zapovjednik strane jahte upisane u hrvatski upisnik jahti strana fizička osoba.

Ipak, iako novim Zakonikom nisu propisane ni određene obveze glede izvješćivanja carinskih tijela o

upisu stranih brodova u hrvatske upisnike, čime je, kao i dosad, omogućeno da strani brod praktično postane domaći brod bez propisane uvozne carinske procedure, to ne znači da praktičari iz carinske oblasti ne bi trebali poznavati odredbe pomorskog prava, ali, jednako tako, i praktičari koji primjenjuju Pomorski zakonik ne bi trebali poznavati odredbe carinskog prava. Dapače, trebali bi bar na lokalnoj razini unaprijediti svoju suradnju i dogovoriti se o načinima obostranog izvješćivanja. Ako se u praksi to ne postigne, do usuglašavanja pomorskog s carinskim pravom, a s obzirom na sadašnje stanje stvari, potpuno je razvidno da se ne će moći uspješno primjenjivati ni pomorsko ni carinsko pravo, a posljedica toga je nemjerljiva šteta (već dugi niz godina) na račun Državnog proračuna.

Literatura

Literature

Budman, M. - «Neki aspekti nautičkog turizma u Hrvatskoj i svijetu», Naše more, 43(1-2)/1996.

Dominis, Ž. - «Funkcije i važnosti prijevoznih sustava», Carinski vjesnik, br. 3/1997.

Dominis, Ž. - «Luke nautičkog turizma», Carinski vjesnik, br. 7/1997.

Dominis, Ž. - «Novi propisi u hrvatskom nautičkom turizmu», Naše more, 48(5-6)/2001.

Dominis, Ž. - «Crni charter u hrvatskom nautičkom turizmu», Naše more, 49(1-2)/2002.

Dominis, Ž. - «Plovila nautičkog turizma u carinskom postupku», Carinski vjesnik, br. 8/2000.

Dominis, Ž. - «Carinski postupak u međunarodnom pomorskom prometu», Carinski vjesnik, br. 9/2000.

Dominis, Ž. - «Opća suglasnost carinarnice za čuvanje ili popravak plovila», Carinski vjesnik, br. 3/2001.

Dominis, Ž. - «Zabrana gospodarske djelatnosti stranim plovilima namijenjenim športu i rasonodi na moru i unutaršnjim vodama Republike Hrvatske», Carinski vjesnik, br. 5/2001.

Dominis, Ž. - «Primjena članka 191. Carinskog zakona o morskom ribolovu», Carinski vjesnik, br. 10/2001.

Dominis, Ž. - «Jesu li neki brodovi u lancu crnog chartera?», Carinski vjesnik, br. 7/2002.

Dominis, Ž. - «Posljedice nedefiniranosti pojma „strani brod“», Carinski vjesnik, br. 6/2004.

Dominis, Ž. - «Carinski postupak pri uvozu roba namijenjenih privremenoj uporabi u carinskom području Republike Hrvatske (I), (II) i (III)», Informator, br. 4866/2000., 4883/2000. i 4910-4911/2001.

Dominis, Ž. - «Nautički turizam s carinskog motrišta», Zbornik 1959.-1999., Veleučilište u Dubrovniku

Dominis, Ž. - «Privremeni uvoz plovila nautičkog turizma u svrhu iznajmljivanja», RRiF – Računovodstvo, revizija i financije, br. 4/2001.

Dominis, Ž. - «Novim propisima protiv zloporaba sa plovilima koja plovo pod stranom zastavom», RiF - Računovodstvo i financije, br. 4/2002.

Dominis, Ž. – «Uplivljavaju li brodovi u zonu sive ekonomije», RiF - Računovodstvo i financije, br. 8/2002.

Dominis, Ž. – «Rješava li novi pomorski zakonik pitanje nezakonitog gospodarskog iskorištavanja brodova na našem moru?», RiF - Računovodstvo i financije, br. 2/2005.

Dominis, Ž. – «Novi Pomorski zakonik s motrišta carinskoga i poreznog prava», Carinski vjesnik, br. 2/2005.

Dominis, Ž. – «Vinjetom protiv crnog chartera», Carinski vjesnik, br. 3/2005.

Dominis, Ž. – «Zakoniti upis nezakonito uvezenih plovila», Carinski vjesnik, br. 4/2005.

Dominis, Ž. – «Novi pravilnik i pitanje ustavnosti zabrane djelatnosti iznajmljivanja stranih plovila», Carinski vjesnik, br. 4/2005.

Dominis, Ž. – «Nautički turizam i novi propisi – I. dio», Informator, br. 5153/54/2005.

Dominis, Ž. – «Nautički turizam i novi propisi – II. dio», Informator, br. 5155/2005.

Dominis, Ž. – «Može li se zabranom „bijelog“ spriječiti „crni charter“ u hrvatskom nautičkom turizmu? – I. dio», Informator, br. 5158/2005.

Dominis, Ž. – «Može li se zabranom „bijelog“ spriječiti „crni charter“ u hrvatskom nautičkom turizmu? – II. dio», Informator, br. 5159/2005.

Dominis, Ž. – «Luke nautičkog turizma», Informator, br. 5173/2005.

Dominis, Ž. – «Rješava li novi Pomorski zakonik pitanje "crnog chartera" na našem moru?», Novi Informator, br. 5307/2005.

Dominis, Ž. – «Novine u pomorskom pravu, I. dio» - male stranice Informatora, Novi Informator, br. 5355/2005.

Dominis, Ž. – «Novine u pomorskom pravu, II. dio» - male stranice Informatora, Novi Informator, br. 5360/5361/2005.

Dominis, Ž. – «Novine u pomorskom pravu, III. dio» - male stranice Informatora, Novi Informator, br. 5366/5367/2005.

Dominis, Ž. – «Novine u pomorskom pravu, IV. dio, - male stranice Informatora, Novi Informator, br. 5368/5369/2005.

Dominis, Ž. – «Automobili i brodovi u poreznom i poslovnom sustavu poduzetnika», RRiF – Računovodstvo, revizija i financije, Biblioteka računovodstvo, lipanj 2005.

Dominis, Ž. – «Aktualnosti u carinskom i deviznom poslovanju», TEB-poslovno savjetovanje - Seminarski materijal - «Novi Pomorski zakonik i carinsko i porezno pravo», Opatija, 16. i 17. lipnja 2005.

Đukić, A. – «Suvremeni integracijski procesi u međunarodnom turizmu», Naše more, 43(3-4)/1996.

Grabovac, I. - *Hrvatsko pomorsko pravo i međunarodne konvencije*, Split, 1995.

Jakaša, B. - *Udžbenik plovidbenog prava*, Zagreb, 1979.

Jakšetić, S. - «Nautički turizam i carinski postupak», Carinski vjesnik, br. 4 /1998.

Simić, P.- «Carinsko pravo i Pomorski zakonik», Carinski vjesnik, br. 6-7/1994.

Simić, P. - «Novo carinsko pravo s motrišta pomorskog prava», Informator, br. 4868 - 4869/2000.

- Konvencija o privremenom uvozu («Narodne novine»- Međunarodni ugovori, br. 16/1998.)

- Konvencija Ujedinjenih naroda o pravu mora («Narodne novine»- Međunarodni ugovori, br. 9/2000.)

- Pomorski zakonik («Narodne novine», br. 17/94., 74/94. i 43/96.)

- Pomorski zakonik («Narodne novine», br. 181/04.)

- Carinski zakon («Narodne novine», br. 78/99., 94/99., 117/99., 73/00., 92/01. i 47/03.)

- Zakon o nadzoru državne granice („Narodne novine“, 173/03.)

- Zakon o trgovini («Narodne novine», br. 49/03. - pročišćen tekst, 103/03. i 170/03.)

- Uredba o uvjetima za dolazak i boravak stranih jahti i brodica namijenjenih športu i rasonodi u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske («Narodne novine», br. 16/01., 118/01. i 45/04.)

- Uredba o uvjetima za dolazak i boravak stranih jahti i brodica namijenjenih športu i rasonodi u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske («Narodne novine», br. 2/05. i 34/05.)

- Uredba za provedbu Carinskog zakona («Narodne novine», br. 161/03.)

- Pravilnik o brodicama («Narodne novine», br. 81/94., 77/01., 8/02. i 122/04.)

- Pravilnik o brodicama i jahtama („Narodne novine“, br. 27/05.)

- Pravilnik o uvjetima koje mora zadovoljavati plovni objekt, te fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost iznajmljivanja plovila („Narodne novine“, br. 41/05.)

- Pravilnik o uvjetima i načinu održavanja reda u lukama i na ostalim dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora te granicama plovidbe brodova i brodica izvan luka («Narodne novine», br. 91/94. i 161/98.)

- Pravilnik o posebnostima provedbe carinskog postupka u međunarodnom pomorskom, riječnom i zračnom prometu («Narodne novine», 62/00. i 81/00.)

- Pravilnik o načinu obavljanja nadzora državne granice («Narodne novine», br.164/04. i 187/04. - ispravak)

- Naredba o visini naknade za upis broda, jahte i brodice u upisnik brodova, odnosno jahti i očevidnik brodica («Narodne novine», br. 2/05.)

- Naredba o visini naknade za privremeno obavljanje djelatnosti iznajmljivanja jahti i brodica («Narodne novine», br. 2/05.)

- Naredba o visini naknade za sigurnost plovidbe koju plaćaju strane jahte i brodice («Narodne novine», br. 2/05.)

▪ Ordinance on the requirements for the arrival and stay of foreign yachts and boats designed for sport and pleasure in the internal waters and the territorial sea of the Republic of Croatia, Ministry of Maritime Affairs, Tourism, Transport and Development, online. Available from: <http://www.mmtpr.hr>

▪ Transitional provisions on boat's and yacht's registration, Ministry of Maritime Affairs, Tourism, Transport and Development, online. Available from: <http://www.mmtpr.hr>

▪ The assignment of Yacht name, Ministry of Maritime Affairs, Tourism, Transport and Development, online. Available from: <http://www.mmtpr.hr>

Rukopis primljen: 9.11.2005.

